

Notat vedr. grænsedragning i Kattegat

Notat fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Dato: 19. december 2011

Bjarne Søgaard¹
Karsten Dahl¹
Poul Nordemann Jensen²

¹Institut for Bioscience

²DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi

Rekvirent:
Naturstyrelsen
Antal sider: 3

Kvalitetssikring, centret:
Susanne Boutrup

Naturstyrelsen har d. 13. december 2011 fremsendt følgende forespørgsel til DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi:

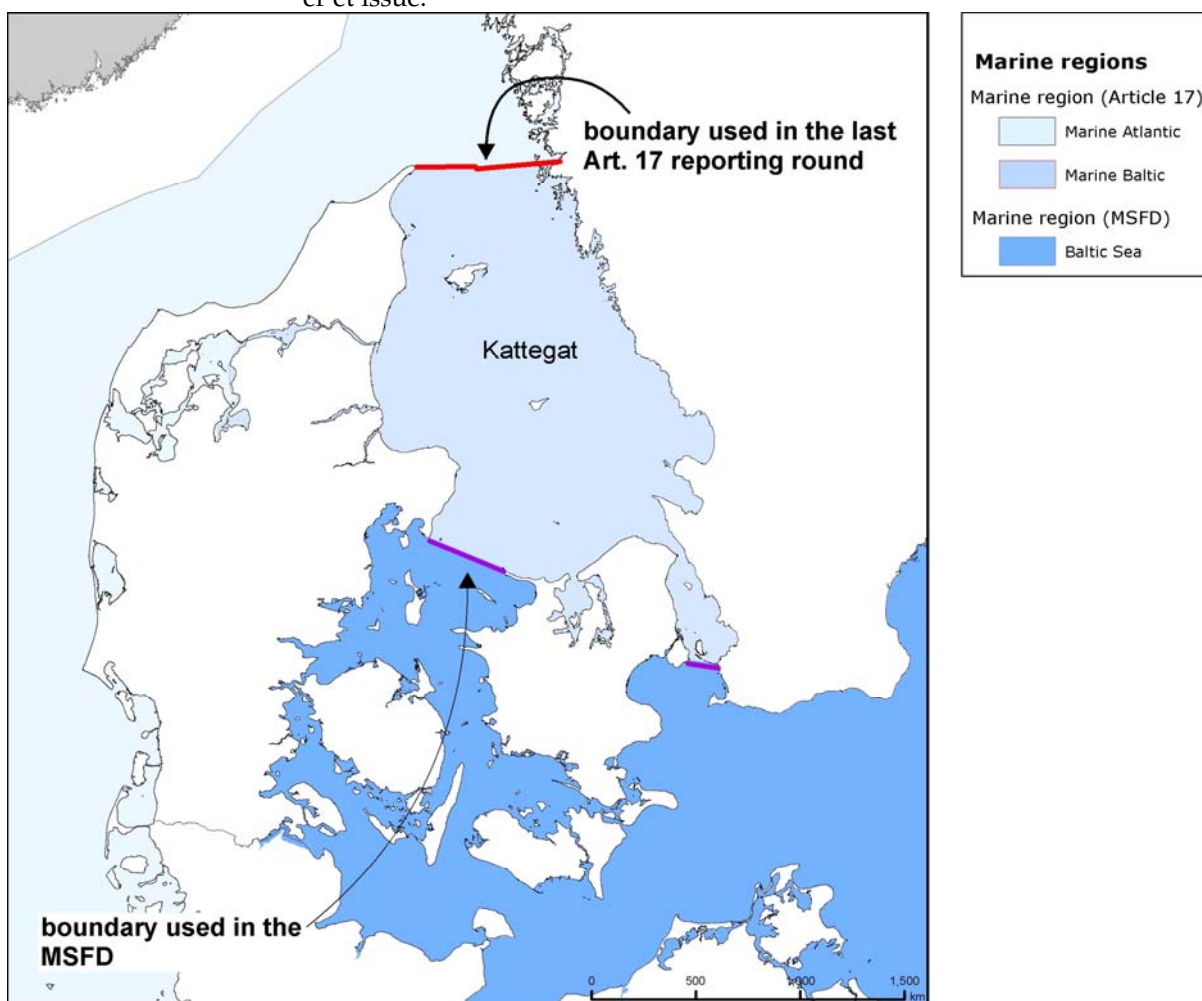
”Havstrategidirektivet bruger vedhæftede grænse, jf. art. 4 i Havstrategidirektivet, som fører Kattegat til Atlanten og ikke til Østersøen.

Sverige og DK har for mange år siden aftalt med EU at genbruge HELCOMs grænse vedr. Habitatdirektivet, men det er en aftale, der sandsynligvis forholdsvis let kan ændres, hvis det findes opportunt.

EUs konsulent ETC spørger nu om, hvordan DK forventer at forholde sig til grænsen i relation til rapportering under habitatdirektivet og Natura 2000.

Indtil nu har den nye grænse ikke været et issue, men måske var det en overvejelse værd at skifte til den, idet jeg kunne forestille mig, at der fremadrettet vil være større samspil mellem habitatdirektiv og Havstrategidirektiv end med HELCOM?

Hvad ser DMU/DCE af fordele og ulemper ved at ændre grænsen ml. habitatdirektivets MATL (Marine Atlantic) og MBAL (Marine Baltic) region fra den nuværende ved Skagen til Havstrategidirektivets ved Øresundsbroen og Sjællands Odde, jf. vedhæftede billede? Jeg tror umiddelbart det især er vedr. art. 17 rapportering herunder opsamling på overvågningsdata, at der er et issue.

Source: EEA ETC/BD Dec 2011

DCE har følgende bemærkninger til problemstillingen:

For naturtyper og arter omfattet af det terrestriske program vurderer vi, at den nye grænsedragning mellem MATL og MBAL ingen praktisk betydning har.

På det marine område kan der være problemstillinger, man skal være opmærksom på i forhold til vurdering og afrapportering af bevaringsstatus iht. til habitatdirektivets art. 17 og den biologiske sammenhæng/udbredelse af de eksisterende bestande.

Pattedyr

Vi har tre populationer af marsvin: 1) Nordsøen/Skagerrak, 2) Kattegat og Bælterne 3) Østersøen.

For spættet sæl har vi en sammenhængende population fra Samsø op til Læsø og en i Øresund og den vestlige Østersø.

For gråsæl er det lidt mere uklart, men de få fødsler, vi har set i Kattegat, tyder på, at de kommer fra Østersøen og derfor hænger sammen med bestanden i den vestlige Østersø.

For de marine pattedyr giver det ikke mening at skære populationerne midt over og afrapportere separat. Dertil kommer, at farvandene økologisk (arts-sammensætning og hydrografi) set har de største skille linjer i det nordlige Kattegat og omkring Gedser. Det er derfor kun problematisk at ændre grænsen så Kattegat kommer under den atlantiske region.

Bentiske naturtyper

Den klassiske grænse mellem Nordsøen og Skagerrak har aldrig givet mening for de bentiske naturtyper. Det er ikke klimazoner, der styrer biologien i havet, men derimod saliniteten, i stor udstrækning også lyset samt eksponering for så vidt angår de naturgivne kårfaktorer (faktorerne opererer i 3 og ikke 2 dimensioner)

Da antallet af N-2000 områder i Skagerrak tidligere imidlertid kun var få og Nordsøen manglede helt, var det dog "convenient" at køre videre med den klassiske opdeling, da den udløste mindst muligt arbejde i relation til "artikel 17" rapporteringen. Nu er forholdene imidlertid anderledes. Der er flere områder, der er udpeget i Nordsøen og Skagerrak med naturtyperne rev og sandbanker.

Nordsøen og Skagerrak er umiddelbart oplagt at behandle som et område. Her er salinitets forskellene ikke særligt markante. Ændringerne tager til ned igennem Kattegat og gradienterne er store igennem Bælthavet indtil Gedser-Dars og Drogden tærsklerne. De indre danske farvande er bare anderledes (helt specielle) og det afspejles også i de biologiske bentiske samfund på både blød bund, sandbund og på stenrev og anden hårbund.

Om afgrænsningen ligger ved Skagen-Gøteborg (Helcom løsningen) eller ved Gedser-Dars er ud fra de bentiske habitater egentlig lige "ringe". Det vigtigste er vel, at der er overensstemmelse med Sverige, og så bør man overveje, om der er nogle "synergi effekter" knyttet til at aggregere de to områder fx i forhold til havstrategi direktivet i form af en integreret databehandling/metodik i relation til rapportering.